

Norsk studentorganisasjon

Holbergs gate 1 / 0166

Oslo

T: 22 04 49 70

E: nso@student.no

W: www.student.no

Høringsuttalelse

Forskiift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2016-2017

16.01.2016

Høringsuttalelse

Forslag til forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2016-2017

Innledning

Norsk studentorganisasjon (NSO) ønsker å takke departementet for invitasjonen til å svare på høringen om endringer i forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2016-2017 (heretter omtalt som tildelingsforskriften).

En betydelig andel av de foreslåtte endringene i tildelingsforskriften anser NSO som regeltekniske og uten realitetsendringer eller budsjettkonsekvenser. Vi ønsker derfor, og etter NSOs mandat i hovedsak å konsentrere oss om de forslagene som innebærer realitetsendringer i tildelingsforskriften. Vi vil allikevel komme med noen mindre kommentarer til andre deler av forskriften.

Til § 8-6 om utvidet støtteperiode

NSO støtter disse endringene, og mener det er viktig at man presiserer tydelig hvilke utdanninger, og særskilte tilfeller det vil gis støtte til. Presiseringen om at dette kun gjelder om sommeren ser vi som en ren formalitet. Allikevel mener NSO at studentene som omfattes av § 31-1 bokstav c-d om sommerterminer, skal få deler av sitt støttebeløp i form av stipend. I dag gis hele dette beløpet som lån. NSO mener at studenter som ønsker å bruke sommeren til utdanning som går utenom sitt ordinære studieløp, ellers som deltar på forkurs til høyere utdanning skal ha muligheten til dette. Støttebeløpet slik det foreligger i denne ordningen i dag er lavt, og det at det hele gis som lån frykter vi kan virke som et hinder for studenter å søke seg inn på disse programmene.

Til § 11-1 Avtale som støtte

NSO stiller spørsmålsteget ved presiseringen gjort av departementet og frykter at å fjerne kravet om underskrift fra støttemottaker kan gjøre det lettere for støttemottakers verge å utnytte støttemottakeren. Systemet slik den ligger i dag er heller ikke vanntett, men vi frykter denne presiseringer kan gi støttemottaker både en følelse av ansvarsfraskrivelse, og verge en enklere mulighet for utnyttelse av systemet til egen vinning. NSO mener derfor dette punktet burde bestå slik det står i dag, og at man heller bør se på måter for å gjøre denne prosessen sikrere i fremtiden.

Til § 30-1 Reisestipend i Norge og Norden

NSO støtter ikke dette forslaget, og mener det slår uheldig ut for studentene. Mange studenter er tilknyttet studiesteder langt fra registrert hjemsted. Det skal ikke være en økonomisk byrde å studere langt fra hjemmeadresse, og vi frykter at endringen kan påvirke studenters studievalg.

Til § 31-1 Generell studiekompetanse

NSO er skeptiske til den første foreslåtte presiseringen da vi frykter det kan gå utover søkere med mangel på generell studiekompetanse som konsekvens av sykdom hos barn. Departementet presiserer i forslaget at endringen gjøres slik at søkere som har vært hjemmевærende med syke foreldre ikke skal innebefattes av bestemmelsen, men sier ingenting om søkere med syke barn. NSO mener dette bør presiseres og inkluderes i bestemmelsen. Punkt b bør lyde som følger:

b) kan dokumentere at det på grunnlag av egen ellers barns varig sykdom (...) søkere under 25 år.

NSO mener dette punktet på denne måten vil ivareta en «glemt» intensjon.

Til § 36-1 Språklig tilretteleggingssemester

NSO støtter forslaget til endring. Språklige tilretteleggingssemestere er en viktig ordning for mange studenter, og mener det er viktig at dette nå gjøres til en fast ordning. Det er også svært positivt at perioden utvides til to semestre. Dette gir studenter en bedre mulighet til å skaffe seg inngående kunnskap i språket de studerer.

Til kapittel 37 – Språkstipend

NSO er positive til endringene som blir foreslått i kapittelet. Vi mener endringene som blir foreslått i kapittel 37, sett sammen med endringen i § 36-1 kan spille en viktig rolle i studenters mulighet for å øke sine språkkunnskaper under opphold i utlandet. Vi ser det som veldig positivt at man har valgt å øke språkstipendet 2000 kroner over prisjustering.

Til § 41-3 Tilleggsstipend til dekning av skolepenger

NSO er i utgangspunktet ikke positive til en modell som baserer seg på internasjonale rangeringslister, men ser samtidig argumentene for at den foreslåtte løsningen kan fungere bedre en dagens. Vi mener det er kritikkverdig at man i utgangspunktet har ett system som baserer seg på nasjonale rangeringer fra noen få utvalgte land, og med det utelukker institusjoner fra alle andre land. NSO mener på et generelt grunnlag at bruk av utdanningsinstitusjoners plassering på rangeringer som grunnlag for tildeling av studiestøtte er feil, og denne typen ordninger bør avvikes så fort som mulig. NSO mener det er viktig at kunnskapsdepartementet i samarbeid med NOKUT, studenter og andre nødvendige parter setter i gang et arbeid med å utvikle en ny modell som bygger på gjennomførte og kvalitetssikrede vurderinger gjort av et kompetent utnevnt utvelgelsesutvalg, samt anbefalinger fra relevante fagmiljø. KD bør da ikke ha mulighet til å overstyre utvalgets valg av institusjoner til dette stipendet.

Til § 48-1 Hvem som er omfattet av kvoteordningen i sjette del

NSO synes det er veldig skuffende at stortinget vedtok en avvikling av kvoteordningen i budsjettbehandlingen. NSO mener derfor departementet, i samarbeid med SIU bør ta et særlig ansvar for å sørge for at intensjonen bak ordningen blir ivarettatt. Vi mener det er veldig kritikkverdig at man velger å fase ut ordningen til fordel for en ordning man ikke vet

Høringssvar - Forslag til forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2016-2017

hvordan vil se ut, og som vil få betydelig mindre midler til rådighet en dagens kvoteordning. Et minimum bør derfor være at alle midlene som forsvinner fra kvoteordningen til den er fullstendig faset ut bør gå rett over i den nye ordningen over statsbudsjettet.

Kvoteordningen er en særegen ordning for bærekraftig utvikling gjennom høyere utdanning. Ordningen er hovedsakelig et utviklings- og bistandstiltak som gjør det mulig å studere i Norge for omtrent tusen studenter årlig, fra land hvor det ikke er mulig å studere uten kvoteordningens stipend og støtte. Etter utdanningen er ferdig, er disse studentene nødt til å reise tilbake til hjemlandet og intensjonen er at de skal bidra med kompetansen i sine hjemland.

Konsulentselskapet DAMVAD skrev en evaluering av kvoteordningen i 2014, hvor det blant annet anbefales å endre deler av programmet¹. Konklusjonen i rapporten er å prioritere utvikling- og bistandsaspektet ved ordningen, ikke å legge den ned.

Kvoteordningen spiller en viktig rolle i Norges arbeid som en tydelig global stemme i satsningen på utdanning for utvikling. Det er oppsiktsvekkende at regjeringen nå velger å avskaffe ordningen uten å samtidig legge frem alternativet.

Kvoteordningen er også til fordel for institusjoner gjennom ekstra stipendiatstillinger og mastergradsstudenter fra utviklingsland som bidrar til institusjonenes internasjonale miljø og vitenskapelige arbeid. Det er særlig negativt for mindre institusjoner å miste denne ressursen.

NSO mener at kvoteordningen bør videreføres som den er i dag, og endres i samsvar med det DAMVAD rapporten anbefaler.

Tillegg

Romertallsvedtak XXI fra Statsbudsjettet for 2016 sier følgende:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2016 komme tilbake med et konkret opplegg for å innføre 11 måneders studiestøtte med start i 2017 og opptrapping på 2017».

NSO mener det er viktig at dette vedtaket også følges opp når planen for opptrapping blir lagt frem i mai 2016. Det forutsetter at tildelingsforskriften åpnes igjen planen er lagt frem, slik at de endringene opptrappingen til 11 måneders studiestøtte medføres blir tatt inn i forskriften til riktig tidspunkt.

NSO ønsker i tillegg til dette å uttale seg om § 25-1 Basisstøtte som ikke er del av høringen, men som blir fastsatt som konsekvens av Stortingets budsjettbehandling. Vi mener støttebeløpet i dag er for lavt til at utdanningsstøtteordningens formål om reelt lik tilgang til høyere utdanning er oppnåelig, og viser til SSBs siste levekårsundersøkelse, der det kom frem at 6 av 10 jobber parallelt med studiene og at 4 av 10 mottar støtte hjemmefra

1

https://www.regjeringen.no/contentassets/22388a44e1234f1590cd2ec0ae090553/evaluation_of_the_quot_a_scheme_final_report.pdf

for å kunne studere på fulltid. Vi mener at det ikke skal være nødvendig å jobbe ved siden av studiene, og at når det skjer i så utstrakt grad som i dag, går det ut over kvaliteten på studiene.

Vi mener grunnlaget til utdanningsstøtteordningen er at studenter ikke skal være avhengige av støtte fra andre eller arbeidsinntekt for å kunne studere på fulltid.